

Đời là bể khổ

Các bạn thân mến,

Không biết các tôn giáo khác thì sao, ra đời trong một gia đình theo Phật giáo, từ ngày nhỏ đã hay theo bà Nội, Ngoại hay Má đến chùa, lúc đầu chỉ đi cho vui thôi, theo thời gian biết và hiểu thêm một chút...nhưng điều mà tôi được ấn vào cái đầu non nớt là câu „Đời là bể khổ“, mặc dù tôi cũng chẳng biết Đời là gì. Đời của tôi ngày đó là mái ấm gia đình, có bà, có ba má và các chị em! Đâu cần gì nữa.

Rồi theo thời gian, tôi cũng như bao người khác, cơm áo gạo tiền, gia đình, làm việc mình cần và phải làm, vui buồn, thành bại đều bước qua...và rồi thời gian lặng lẽ trôi theo từng cuốn lịch treo tường mỗi năm...cho đến bây giờ mọi thứ đầu vào đó, con cái cũng đã đứng được trên đôi chân của chúng, đi tiếp con đường chúng chọn, đầy những thăng trầm...tôi thấy mình yên ổn hơn, nhường bước cho người trẻ tiếp tục, trở về an hưởng tuổi xế chiều...để có chút thì giờ, lòng bông chia sẻ những cảm nghĩ của mình hay của các bạn đồng đạo làm thú vui tiêu khiển, cùng học hỏi, rút kinh nghiệm, sửa đổi, chỉnh chu nhận thức và hành vi của mình trên con đường mang tên an yên tự tại.

Đầu đã hai thứ tóc rồi, khi nghe bàn luận về cuộc đời, về những trắc trở, khó khăn trong cuộc sống, trong tình cảm, tôi vẫn thường nghe: „đời là bể khổ, tình là giây oan“, cuộc sống đầy tiêu cực như vậy sao? Kinh nghiệm cho thấy, mỗi nghịch cảnh, mỗi khổ đau đều le lói niềm hy vọng để ta có thêm niềm tin, khát vọng sống, vì thật ra, mỗi nghịch cảnh, đau buồn đều mở ra lối thoát để ta có thể hóa giải và bước tiếp trên hành trình lữ thứ này. Quan trọng là ta biết cách chấp nhận và sống với nó, xem nó như là bài học ngàn vàng trong mỗi biến cố của đời mình.

Văn minh khoa học càng phát triển thì nhu cầu và điều kiện sống càng được nâng cao. Nhưng trớ trêu thay, đạo đức giữa người và người thì lại càng xuống cấp, tỷ lệ nghịch với sự phát triển vật chất này. Tuổi trẻ đầy nhiệt huyết, lý tưởng đi vào cuộc đời như đi vào biển cả, phải đối diện với sóng to gió lớn. Phải chuẩn bị và biết chắc rằng sẽ phải đối mặt với nhiều nghịch cảnh, khổ đau và

qua đó, mới hiểu được chân giá trị của cuộc sống trước những bão táp, phong ba của cuộc đời, vì bản chất của cuộc đời luôn là vậy! bản chất của nó là vô thường!

Cho nên, nhìn lại mình cho đúng để tự hỏi, ta bước vào biển đời bằng phong cách nào? Nếu ta bị vùi dập bởi những làn sóng đời thì ta cho đó là nghịch cảnh, bằng ngược lại, khi ta chinh phục, lướt an toàn qua sóng to, gió lớn thì ta sẽ thấy biển đời này vẫn bình thường. Cho nên, khổ đau hay vui sướng hạnh phúc đều bắt nguồn từ cảm nhận của chính ta. Nhưng hầu như ta hay gặp phải nghịch cảnh, khổ đau hơn là có được những giây phút an lạc hạnh phúc trong đời mình. Đứng trước một hoàn cảnh nào đó, ta nên hiểu ý nghĩa của nó, vậy nghịch cảnh, khổ đau là gì? Nghịch cảnh là những gì nghịch lại, cản trở cuộc sống ta, ta không thể thực hiện ước muốn của mình được. Còn khổ đau là sự đau đớn về thân xác và tâm hồn trước một vụ việc, hiện tượng nào đó. Chúng ta, ai ai, không phân biệt già trẻ, đều có thể gặp phải với những cung bậc khác nhau.

Để tồn tại, ta phải làm việc để có được cái ăn cái mặc, có được đồng tiền đôi lúc cần phải đẹp qua sĩ diện, theo khuôn khổ nơi làm, đôi khi bị lôi cuốn vào vòng xoáy để mất dần nhân cách như ăn nhậu, chè chén, nịnh bợ, tranh giành địa vị, ganh tỵ, hãm hại, nhiều khi ta còn dùng mọi chiêu thức cạnh tranh, bất chấp thủ đoạn, mất đạo đức, lương tâm... triệt hạ đối thủ, miễn sao đạt cho được mục đích của mình. Đó là những nghịch cảnh khổ đau mà bất cứ ai cũng phải đối diện khi có mặt trong biển đời mênh mông với những cơn sóng đầy bạo lực và phức tạp.

Đau khổ cũng thế, một thực tại khác của đời sống mà không ai tránh được trong thân phận con người của mình. Bụt đã nhìn ra Sinh, Lão, Bệnh, Tử là những cái khổ mà người nào cũng phải trải qua từ lúc vào cho đến lúc lìa đời. Đó là chưa kể đến những khổ khác như Oán tắng hội khổ, Cầu bất đắc khổ, Ái biệt ly khổ, Ngũ ấm xí thanh khổ - Những khổ này tôi vẫn luôn nghe đi nghe lại từ quý Thầy Cô để hiểu thêm. Thú thật không sao nhớ hết những danh từ Phật Học.

Các bạn thân mến,

Hiểu một chút Đạo, ta sẽ nhận ra, ta vẫn còn bị ba con rắn độc Tham Sân Si làm chủ. Với suy tư đơn giản và hạn hẹp của tôi, con người luôn bị áp chế bởi cái tâm Tham Sân Si, nghĩa là tham lam, sân hận, si mê và chính cái tư tưởng tiềm ẩn này làm cho hầu hết chúng ta tự dẫn vật mình mà sinh ra đau khổ. Ta muốn sống vui, sống tốt, nhưng lại bị lệ thuộc vào tâm tham, sân, si; rồi bị lệ thuộc vào những cảm xúc mừng, giận, ghét, thương, yêu, muốn, được, hơn, thua... Nếu làm chủ được những cảm giác này thì ta sẽ hóa giải dễ dàng nghịch cảnh và khổ đau.

Bụt đã dạy cho ta, cuộc đời vốn dĩ là khách quan vô tư (không khổ, không vui), muốn chinh phục nghịch cảnh và khổ đau, ta nên hiểu biết và tu tập Tam Học „Giới-Định-Tuệ“.

Giới là những chuẩn mực, quy tắc, là phương tiện làm tăng thêm đạo đức con người, làm nền tảng cho ta đi vào đời, đi vào cuộc sống đầy phức tạp. Giới không là luật lệ bắt buộc ta phải tuân theo, mà đây là những lời khuyên ta nên ý thức những hệ lụy khi phạm giới trong cách thực hành để có sự an lạc, bình an và niềm vui trong tâm hồn. Giúp ta có được nội lực, rồi chính nội lực này sẽ chinh phục ngoại cảnh, tiền bạc, địa vị, vật chất, danh sắc bên ngoài. Giữ giới giúp ta dễ thoát khỏi phiền não và khổ đau trong thân tâm, giúp tâm hồn thanh tịnh, khi tâm tịnh, ta thấy tất cả cảnh vật đến và đi, nhưng không vướng , không bị nó lôi cuốn mà làm chủ được nó. Được như thế thì tâm sẽ bước vào Định, không bị lay động bởi ngoại cảnh, và khi đó Tuệ sẽ được phát sinh. Tuệ không phải là tri thức, kiến thức, vì sống bằng kiến thức và tri thức thì vẫn còn đau khổ do bị ảnh hưởng từ bên ngoài, nhưng Tuệ có được là do sự huân tập bên trong, khi Tâm lắng đọng thì Tuệ phát sinh. Sống được bằng Tuệ thì không bị khổ đau và nghịch cảnh chi phối. Cho nên Giới Định Tuệ là kim chỉ nam, là hành trang để hóa giải được nghịch cảnh, khổ đau, để có được an lạc, và nhờ thực tập theo cách vẫn, tu, tu nữa: vẫn là tâm nên tập trung, tu là gạt lọc những gì thích hợp cho mình và tu là sửa đổi cho con người mình luôn hướng thiện để đem tình thương đến cho tất cả mọi người.

Các bạn thân mến,

Có thể nói, nghịch cảnh, khổ đau là một màu nhiệm, là một phần của cuộc sống, là một thực tại mà con người không thể thoát được. Hãy chấp nhận nghịch cảnh khổ đau, cảm nhận được mặt tích cực bằng niềm tin qua ngón tay chỉ trăng của Bụt để an tịnh, thong dong chèo chống con thuyền của mình trong biển đời luôn đầy sóng to gió lớn để đến được bờ bên kia. Mong lắm thay!

Hiên trúc – Hè 2023

Tâm Hải Đức

Kính mời đọc thêm những sáng tác khác của tác giả tại:

<http://www.vietnamvanhien.org/TamHaiDuc.html>

www.vietnamvanhien.net

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN ONLINE VỚI HƠN 8700 TÁC PHẨM